

Vodoprávní úřad Šumperk ve veřejném zájmu

Městský úřad Šumperk, jako věcně příslušný vodoprávní úřad **zakazuje** ve veřejném zájmu nakládání s povrchovými vodami, jejich odběr ze všech vodních toků a z nich napájených vodních ploch v celém správním obvodu ORP Šumperk.

Zákaz odběru povrchových vod se netýká odběratelů, kteří jsou svou výrobní činností přímo závislí na odběru povrchových vod, za předpokladu dodržení podmínek stanovených v rozhodnutích oprávněných odběratele nakládat s povrchovými vodami.

Vodoprávní úřad v daném případě odběratele vyzývá k maximálnímu hospodárnému užívání

povrchových vod (zbytečně neplýtvat, již jednou odebranou vodu opětovně použít...). Zákaz nakládání s povrchovými vodami je vydán s okamžitou platností po jeho zveřejnění.

Zákaz nakládání s povrchovými vodami se týká obcí Bludov, Bohdíkov, Bohutín, Branná, Bratrušov, Bušín, Dlouhomilov, Dolní Studénky, Hanušovice, Hraběšice, Hrabíšín, Chromeč, Jakubovice, Janoušov, Jindřichov, Kopřivná, Libina, Loučná nad Desnou, Malá Morava, Nový Malín, Olšany, Oskava, Petrov nad Desnou, Písařov, Rapotín, Rejchartice, Ruda nad Moravou, Sobotín, Staré Město, Sudkov, Šléglov, Šumperk, Velké Losiny, Vernířovice, Vikantice,

Vikýřovice a všech jejich katastrálních území.

Za nakládání s povrchovými vodami, jejich odběr se považuje odběr povrchových vod pomocí technického zařízení (čerpadlo, trkač...). Odběr povrchových vod (nejde-li o obecné nakládání s povrchovými vodami) je podmíněné povolením k odběru povrchových vod vydaným vodoprávním úřadem. Zákaz nakládání s povrchovými vodami, jejich odběr se netýká odběrů povrchových vod, jejichž využití je základem nebo nedílnou součástí výrobního procesu, za předpokladu, že odběrem povrchových vod nedojde k porušení podmínek stanovených v rozhodnutích oprávněných odběratele nakládat s povrchovými vodami. Zejména se jedná o vodárenské podniky, zemědělská družstva apod.

Vodoprávní úřad dané odběratele vyzývá k maximálnímu hospodárnému užívání povrchových vod, s využitím povrchových vod pouze v rámci výrobního procesu. Je velmi žádoucí, aby vody z oplachů zemědělských strojů, oplachů znečištěných ploch apod. byly v maximální míře zachytávány a dále vhodně používány např. pro závlahu.

Zákaz plýtvání vodou

Z důvodu dlouhotrvajícího sucha, výrazného poklesu hladiny spodní vody a nárůstu spotřeby, vydal Obecní úřad Malá Morava zákaz zalévání zahrad, trávníků, napouštění bazénů a umývání aut pitnou vodou z vodovodu Malá Morava. Zákaz platí od 1. 8. 2018 do odvolání.

Apelujeme na občany, aby tento zákaz dodržovali a s vodou maximálně šetřili. V opačném

případě se může stát, že pitná voda dojde úplně a nebude ani k pitným účelům. Nouzové zásobování vodou pak může být řešeno například dodávkou balené vody. V případě porušení zákazu volejte na telefonní číslo obecního úřadu 583 240 161.

Děkujeme za pochopení

Obec Malá Morava

Obecní úřad Malá Morava

Také letošní horký srpen patřil Malomoravským slavnostem, které nenabízí jen atraktivní účinkující na pódiu, ale jsou i příležitostí k sousedskému posezení.

Obec Malá Morava pořádá zájezd

Javorník a Račův údolí

Termín: **Sobota 22. 9. 2018**

Čas odjezdu:
7.05 Vysoký Potok - školka
7.10 Vysoký Potok - OÚ
7.20 Malá Morava - pošta
7.35 Podlesí - náměstí
7.50 Vojtíškov - bytovky
8.00 Vlaské

Cena zájezdu:

Starobní důchodci a děti do 18-ti let, s trvalým pobytem v obci Malá Morava **40 Kč**,

občané s trvalým pobytem v obci Malá Morava **70 Kč**,
ostatní **169 Kč**

Vstupné na památky si hradí každý sám.

Co s sebou? Svačinku, turistické oblečení, občanský průkaz a finanční hotovost.

Kapacita autobusu 45 osob, přihlášky, včetně platby za dopravu se přijímají na obecním úřadu na Malé Moravě. Informace na obecním úřadě na tel. čísle 583 240 161, nebo p. Mgr. Jaromír Straka, tel.: 604 930 516

Informace o počtu a sídlech volebních okrsků v obci Malá Morava pro volby do Zastupitelstva obce Malá Morava a voleb do Senátu Parlamentu ČR, které se budou konat ve dnech 5. a 6. 10. 2018 – a pro případné II. kolo voleb do Senátu Parlamentu ČR ve dnech 12. a 13. 10. 2018

V souladu s ustanovením §15, písm. g) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, a v souladu s §14, písm. c) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

informuji,

že volby do Zastupitelstva obce Malá Morava a volby do Senátu Parlamentu ČR, které proběhnou 5. a 6. 10. 2018 (případně druhé kolo voleb do Senátu Parlamentu ČR 12. a 13. 10. 2018) se

v rámci volebního obvodu obce Malá Morava uskuteční ve 4 okrscích, jejichž sídly jsou:

1. Knihovna, Malá Morava čp. 95,
2. Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok čp. 2

3. Radnice, Podlesí čp. 135

4. Pension Sport, Vojtíškov čp. 78

V Malé Moravě dne 21. 8. 2018
Antonín Marinov, starosta obce

Oznámení o počtu volených zastupitelů

Zastupitelstvo obce Malá Morava na svém zasedání dne 12. července 2018 stanovilo podle ust. § 67 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

počet členů zastupitelstva obce Malá Morava pro volební období 2018–2022 na 9 členů

V Malé Moravě dne 12. 7. 2018
Antonín Marinov, starosta obce

Prvního září zlevnilo jízdné na vlaky a autobusy. O kolik a pro koho?

Senioři a studenti od září jezdí levněji. Rozdíl dopravcům zaplatí stát. Kdo konkrétně má na slevu nárok, jak ji dopravci prokázat a kde platí?

Slevy na jízdném pro děti, studenty a seniory schválila vláda (tehdy ještě v demisi) letos v březnu. Původně se mělo začít jezdit levněji už od června, nakonec ale premiér na přání krajů odsunul zavedení novinek na září. Podle ministra dopravy Dana Ťoka zvýší levnější jízdné dostupnost veřejné dopravy pro lidi s omezenými příjmy: jízdenku si pořídí o pětasedmdesát procent levněji.

Sleva se bude vždy počítat ze základní ceny jízdného. Za míň peněz se díky ní svezou:

- děti od 6 do 18 let,
- studenti od 18 do 26 let,
- všichni cestující starší 65 let.

Státem dotované jízdné pro tyto skupiny cestujících přitom není tak úplně novinkou. Už dnes jezdí děti od šesti do patnácti let za polovic, studenti mají slevu pětadvacet procent. Od září si tedy pouze polepší. Výraznou úsporu ale mohou slevy přinést seniorům nad pětasedesát, pro které dosud plošně nižší ceny neplatily. Nic se naopak nemění na pravidlech, podle kterých jezdí děti do šesti let zcela zdarma, držitelům průkazek ZTP a ZTP/P zůstala sleva 75 procent.

Kdo bude chtít slevu využít, musí dopravci dokázat svůj věk. Výjimka platí pouze pro děti od šesti do patnácti let, které se prokazovat nemusí. Studenti od patnácti do osmnácti let se ale neobejdou bez občanského průkazu nebo žákovského průkazu. Plnoletí studenti musí kromě věku prokázat také studium – obojí lze vyřešit pomocí ISICu, případně žákovské průkazky. Cestující starší pětasedesátilet si vystačí s občanským průkazem nebo třeba řidičákem. Vždycky ale platí, že příslušný doklad musí být opatřený fotografií.

Kde levnější jízdenku využít?

„Slevu poskytneme nejenom pro jízdné na železnici, ale také v autobusech. V České republice máme 6 258 obcí, ale pouze 1 663 obcí má železniční spojení. Plných 6 203 obcí je ovšem obsluhováno autobusovou dopravou, většinou dotovanou z veřejných zdrojů. Chceme proto být

féroví i k těm, kteří nemají šanci cestovat z domova vlakem,“ říká ministr dopravy Dan Ťok. Levnější jízdné se tedy týká příměstských a dálkových autobusů nebo vlaků. Na městskou hromadnou dopravu se slevy nevztahují. Výjimkou jsou linky, které jezdí za hranice města.

Pokud jde o cestování vlakem, jízdenku se slevou lze využít v rychlících i „courácích“, ale pouze ve vozech druhé třídy. Ty ovšem najdete především u Českých drah, v případě dopravce RegioJet se sleva týká tarifů Low cost, Standard a Relax. Zároveň lze slevu uplatnit pouze pro jízdu v rámci České republiky. To ovšem neznamená, že studenti nebo senioři neušetří na mezinárodních spojích vůbec. Sleva se ale bude počítat maximálně do poslední stanice před hranicemi. Pokud se tedy vydáte třeba z Prahy do Vídně, levněji pojedete pouze do Břeclavi. Dál už zaplatíte plnou cenu.

Zároveň platí, že dopravce může slevu vyloučit u některých konkrétních spojů. Třeba proto,

aby nedošlo k jejich přetěžování v ranní špičce. Takový krok ale podle webu Aktuálně.cz žádný z dopravců neohlásil. Udělat to můžou i kdykoli později, změnu ale musí dopředu nahlásit.

Co s InKartou?

Protože se sleva pětasedmdesát procent počítá vždycky z plné ceny jízdenky, některým cestujícím Českých drah se už od prvního září nevyplatí slevová průkazka InKarta. Těm ji dráha zruší. Například senioři dřív s InKartou dosáhli na jízdenku levnější o padesát procent. Díky novým pravidlům si ale polepší ještě o dalších pětadvacet procent z plného jízdného.

Peníze ze zrušených InKaret bude dopravce vracet zpět. Čas na podání žádosti o vrácení je do konce dubna, vyřídíte ji na jakékoli pokladní přepážce ČD. Vratka se vypočítá k poslednímu srpnu 2018, bez ohledu na to, kdy člověk o vrácení požádá.

Monika Veselíková
penize.cz, 13. 8. 2018

Kdo cestuje vlakem ze zastávky Podlesí, musí být v údivu, protože takovou zastávku rozhodně nikde neuvidí. Snad ani nežijeme ve 21. století. Prosím, prohlédněte si fotografii.

Foto Petr Mahel

„Vody máme v obci dostatek, jen ji nedokážeme správně využít.“

Jedním z nováčků, kteří se objevili na kandidátce obce Malá Morava, je i Maximilián Ščambura z Vojtíškova. Dvaadvacetiletý student Mendelovy univerzity v Brně se stal nezávislým kandidátem za KDU-ČSL a přichází s řadou nápadů, jak zefektivnit chod obce. Mluvili jsme společně o tom, kde ve vedení obce vidí mezery, ale také o pozitivních novinkách, které se aktuálně stále úřadujícímu zastupitelstvu podařilo za poslední čtyři roky prosadit.

Z jakého důvodu jste se rozhodl kandidovat do zastupitelstva obce?

Do komunální politiky jsem chtěl v pozitivním slova smyslu zasáhnout už delší dobu. Rozhodující pro mě byla květnová schůzka s bývalým ministrem zemědělství, současným poslancem a prvním místopředsedou KDU-ČSL Marianem Jurečkou. Známe se již delší dobu a jeho práce je mi velkou inspirací. Proto když se rozhodl, že mě v mých začátcích v politice podpoří, neváhal jsem a začal vypisovat kandidátku.

Máte vytyčenou hlavní oblast, kterou byste chtěl svým zvolením ovlivnit?

Ano, životní prostředí, konkrétně hospodaření s vodou. Je nepřijatelné, abychom v letních teplých dnech slyšeli z rozhlasu:

„Šetřete vodou, nezalévejte zahrádky. Pokud tak neučiníte, bude dodávka vody zrušena.“

Jako student zemědělské univerzity jsem absolvoval předmět Bioklimatologie. Jedna z přednášek byla zaměřena na změnu klimatu. Naše planeta se, ať chceme nebo ne, otepluje. Přibývá extrémních teplot a ubývá hladina podzemních vod. My tady na horách máme velké štěstí, že máme vody dostatek, jen ji nedokážeme (nebo někteří naši zastupitelé nechťejí) správně využít. Dalším bodem je to, že kvalita vody by neměla být kontrolována jen podle státní normy, ale mnohem častěji.

Vodohospodářství je rozhodně důležitým tématem. Existují i další oblasti, které byste společně s nově zvolenými zastupiteli chtěl probrat?

Neméně podstatná je otázka zimní údržby. Zimy už nejsou, co bývaly, ale i přesto se obci nedaří včasnou údržbu zvládnout. Poslední aktualizace plánu odklizení sněhu byla v roce 2012 a osobně si myslím, že se od té doby dost změnilo. Sám jsem tento zastaralý plán letos v zimě připomínkoval panu starostovi. Celkově jsou téměř všechny podobné plány obce zastaralé, bylo by vhodné je aktualizovat a zároveň flexibilně reagovat na všechny vyhlášky. Dále by bylo vhodné

navrhnout vyhlášky nové, jako například tu o zákazu používání motorových pil, sekaček a křovinořezů v neděli a ve státní svátky. Tohle by se ale týkalo spíše chalupářů.

Jak byste chtěl těchto změn docílit?

Abych dosáhl nějaké změny, musím být prvně řádně zvolen do zastupitelstva obce. Pokud bude zbytek zastupitelstva rozumný, pochopí nutnost změn a podpoří mé návrhy.

Prozradíte nám, co vás na úřadování stávajícího zastupitelstva nejvíce znepokojovalo?

Největší problém vidím v tom, že stávající zastupitelstvo není vůbec flexibilní, nedokáže včas reagovat na aktuální požadavky. Dále se domnívám, že by se daly efektivněji čerpat státní i evropské dotace. V neposlední řadě nesouhlasím s využitím prostor bývalé školy na Malé Moravě. Muzeum sice zní dobře, v praxi si ale jeho prohlídku musíte objednat přes telefon. Takové zřízení spoustu turistů od návštěvy odradí. Myslím, že by se tato budova dala využít lépe, více pro občany obce.

Jak byste tedy s budovou naložil vy?

V dnešní době jsou podobné objekty označovány slovem „brownfield“. Existuje mnoho způsobů, jak starým nevyužívaným prostorům vdechnout nový život. Jednou z možností je revitalizace objektu pro podnikání a inovace. Tohle by bylo dobré řešení i z dalšího hlediska - do obce bychom přinesli i tolik chybějící pracovní místa. Byly tady ale i různé nápady na to, aby se ve škole vybudovaly obecní byty nebo domov důchodců. Jsou to dobré myšlenky, jen je správně zrealizovat.

Abychom nebyli jen negativní, je něco, v čem byste stávající zastupitelstvo pochválil?

Rozhodně bych obec pochválil za vybudování obecního rozhlasu. Je to výborný a rychlý komunikační prostředek, v dnešní době zcela samozřejmý. Jako pozitivní vidím podporu sportu a kultury ve formě sponzorování různých akcí a spolků. Koncept Malomoravských slavností je také velice nadějné, jen bych v něm viděl nějaké úpravy.

A zásadní otázka na závěr. Proč by měli občané obce volit někoho tak mladého, jako jste vy?

Současná struktura zastupitelstva potřebuje změnu a zároveň potřebuje oživit, nejlépe mladou krví. Já osobně si myslím, že mohu splnit obojí. (úsměv)

KDU-ČSL

VOLEBNÍ INZERCE

Vážení spoluobčané,

jsem pyšný, že jsem členem strany Moravané a také Moravského kulatého stolu. Jsem proti centralizaci, už z důvodu toho, že naše obec dokládá nevhodný příklad. Skládá se z devíti obcí, které byly spojeny, a lidé proti tomu nemohli nic udělat. Proto prioritou místní organizace Moravanů je založit osadní výbory, aby obyvatelé z každé místní části mohli podávat vlastní návrhy na chod své části a tím si zvelebovat svoje rodné místo. Protože každý jedinec má svobodnou vůli a žije a rozhoduje se sám za sebe.

U Moravského kulatého stolu sbírám informace, jak z naší obce udělat domov, na který budeme pyšní. Je to cesta složitá a těžká, ale když jsem něco slíbil v roce 2010, tak to nebyl jen list popsaného papíru, ale moje vize, za kterou jdu. Nějaké úspěchy už mám, což můžete posoudit jen vy sami. Jen vy můžete rozhodnout, zda moje cesta bude pomalá anebo rychlá.

MORAVANÉ
politická strana

Zde jsou mé priority:

- vytvoření osadních výborů,
- podpora a rozvoj veřejné dopravy,
- vylepšení recyklace odpadu,
- podpora bydlení pro seniory,
- ochrana panenské krajiny,
- podpora ekoturismu,
- podpora obecních výrobků a jejich rozvoj.

Dovolte mi, abych připil moravskou limonádou Radomírka na obec, kde si říkají

OBEC PRO SPOKOJENÉHO OBČANA.

Petr Mahel, Malá Morava

Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice

Mobilní svoz velkoobjemových odpadů z domácností

Velkoobjemové odpady nepatří do popelnice. K jejich odložení využijte přistavených velkoobjemových kontejnerů.

Tyto kontejnery budou přistaveny následovně:

- 8.10. Malá Morava, u pomníku od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění.
- 9.10. Sklené, autobusová zastávka od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 10.10. Vysoký Potok, u obecního úřadu od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 11.10. Vysoký Potok, u bytovek od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 12.10. Podlesí, u radnice od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 13.10. Křivá Voda, u č.p.2 od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 14.10. Vojtíškov, horní parkoviště od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 15.10. Vojtíškov, u bytovek od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 16.10. Vysoká, parkoviště od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 17.10. Zlatý Potok, autobusová zastávka od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
- 18.10. Vlaské, u dílen od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění

Do těchto kontejnerů můžete odkládat:

- **starý nábytek** (křesla, židle, skříně, váleнды...)
- **podlahové krytiny** (koberce, linolea,...)
- **sanitární keramika** (umyvadla, toalety,...)
- **ostatní** (staré lyže, kola, velká zrcadla, matrace,...)

Co nepatří mezi velkoobjemový odpad a co nemohu dát do kontejneru?

- **veškerý nebezpečný odpad** (lednice, televizory, počítačové monitory, zářivky a výbojky, autobaterie, zbytky barev,...)
- **tříděný odpad** (papír, sklo, plasty, železo,...)
- **kompostovatelný odpad** (tráva, listí,...)
- **uhynulá domácí zvířata**
- **běžný komunální odpad**
- **stavební suť a kameny**

Neodkládejte odpad mimo kontejnery! Do kontejnerů nelze ukládat také zemina.

Informace, dotazy, připomínky:

- **Obecní úřad Malá Morava**, tel: 583 240 161, 724 186 911 www.obecmalamorava.cz

Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice

Mobilní svoz NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ Z DOMÁCNOSTÍ

Nebezpečné odpady nepatří do popelnice. K jejich odložení využijte mobilního sběru nebezpečných odpadů.

Mobilní sběr nebezpečných odpadů se uskuteční dne 20.10.2018 od 7:00 hodin. Bude zastavovat na těchto místech v tomto pořadí: **Sklené** (komunikace kolem kapličky, parkoviště, točna autobusu), **Malá Morava** (kancelář Farmy Morava, u bytovek, u pohostinství) **Zlatý Potok** (zastávka autobusu, bývalá škola), **Vysoký Potok** (obecní úřad, bytovky), **Podlesí** (u hřiště, u radnice), **Křivá Voda** (č.p. 2 paní Fousková), **Vojtíškov** (u okálů, u bytovek, horní parkoviště), **Vysoká** (parkoviště), **Vlaské** (u p. Unzeitigové, u dílen, č.p. 4)

Odvoz z ostatních míst je možný pouze po předchozí domluvě s Obecním úřadem Malá Morava.

V rámci mobilního sběru nebezpečných odpadů můžete odevzdat tyto druhy odpadů:

- **Znečištěné obaly** od barev, ředidel, olejů, čistících prostředků atd.,
- **Sorbenty**, hadry od oleje, olejové filtry atd.,
- **Upotřebené oleje**: motorové, převodové a hydraulické oleje, brzdové kapaliny,
- **Pesticidy, herbicidy**: nespotřebované prostředky k hubení hmyzu a ohrané rostlin,
- **Spotřební chemikálie**: nespotřebované kyseliny, louhy, fotochemikálie, čistící prostředky apod.
- **Kovový odpad a pneumatiky**
- **Použité, ale kompletní II. elektrozařízení**: ledničky, mrazničky, pračky, televize, rádia, počítače, mikrovlnky, videa apod.,
- **Baterie a monočlánky**,
- **Akumulátory** z osobních aut a motocyklů,
- **Zářivky a výbojky**,
- **Léky** – léky nevyužívané nebo s prošlou zárukou.

Informace, dotazy, připomínky:

- **Obecní úřad Malá Morava**, tel: 583 240161, 724 186 911 www.obecmalamorava.cz

- **Sběr odpadu je určen pouze pro občany, není určen pro podnikající fyzické a právnické osoby. Žádáme občany, aby neodkládali jiný než uvedený odpad.**

Zápis z 19. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 12. 7. 2018 od 16.00 hodin v zasedací místnosti obecního úřadu

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Jména osob jsou zde uvedena s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (stavby, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce, Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Josef Hulín (1), Walter Köhler (2), Jan Kouřil (3), Antonín Marinov (4), Pavel Morong (5), Štěpán Morong (6), Karel Svoboda (7), Josef Temňák (8)

Nepřítomní členové zastupitelstva:

Martin Tóth (9) - omluven

Přítomní občané:

Libuše Pacáková, Irena Kouřilová

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Návrh programu jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Rozpočtové změny.
5. Stanovení počtu zastupitelů.
6. Organizace zájezdu.
7. Souhlas se stavbou.
8. Revize knihovnických fondů.
9. Diskuze.
10. Závěr jednání.

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Členové zastupitelstva obdrželi písemnou pozvánku. Je přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva, a tedy je podle ustanovení zákona o obcích zastupitelstvo usnášení schopné. Starosta poté navrhl, aby se dnešní jednání řídilo navrhovaným programem.

1. Schválení programu

2018/19/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele z jednání

Starosta určil zapisovatelem zápisu z jednání pana Karla Svobodu.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu z jednání pana Štěpána Moronga a pana Jana Kouřila.

4. Rozpočtové změny

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 100003/2018 včetně důvodové zprávy. Financování rozpočtu bylo navýšeno o 200.000,- Kč, výdaje byly navýšeny o 200.000,- Kč. Kompletní znění rozpočtových opatření je v Příloze č. 1 tohoto zápisu. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2018/19/02: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 100003/2018.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	x	+	+	x	+	x	x

5. Stanovení počtu zastupitelů

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví, v souladu se zákonem o obcích, zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva. Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva obce přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů stanoví tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městysu, městě, městském obvodu, městské části

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí, její funkci zastává starosta. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2018/19/03: ZO stanovuje pro volební období 2018–2022 počet členů Zastupitelstva obce Malá Morava na 9.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

6. Organizace zájezdů

Návrhem dalšího zájezdu je návštěva Javorníka a Račího údolí v termínu 22. 9. 2018. Cena dopravy je 7.600,- Kč. Vstupné si občané hradí sami. Počet osob 45. Náklady na jednoho cestujícího jsou cca 169,- Kč. Záměrem je také poskytnutí slev na tento zájezd:

- občan s trvalým pobytem v obci: sleva 99,- Kč, tj. cena 70,- Kč,
- starobní důchodci s trvalým pobytem v obci: sleva 129,- Kč, tj. cena 40,- Kč,
- dítě do 18 let s trvalým pobytem v obci: sleva 129,- Kč, tj. cena 40,- Kč,
- ostatní beze slevy.

Dále bylo navrženo poskytovat odměnu Mgr. S. za organizaci zájezdů a průvodcovství ve výši 1.000,- Kč za 1 každý zájezd. Proběhla všeobecná diskuze.

2018/19/04: ZO souhlasí s konáním zájezdu dne 22. 9. 2018 do Javorníka a Račího údolí a stanovuje tyto ceny za dopravu:

- plná cena 169,- Kč,
- cena pro důchodce a děti do 18 let s trvalým pobytem v obci Malá Morava je 40,- Kč,
- cena pro ostatní občany s trvalým pobytem v obci je 70,- Kč.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2018/19/05: ZO schvaluje odměnu Mgr. J. S. za organizaci zájezdu a průvodcovství ve výši 1.000,- Kč za 1 zájezd.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

7. Souhlas se stavbou

2018/19/06: ZO souhlasí se stavbou (rekonstrukcí) lesní cesty „LC Vojenská – Bystřiny I. etapa“, která bude vyhotovena podle projektové dokumentace zpracované firmou TERRA – POZEMKOVÉ ÚPRAVY, s.r.o. Šumperk.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

8. Revize knihovnických fondů

Starosta seznámil přítomné se zprávou o revizi knihovnických fondů v Obecní knihovně Podlesí a návrhem na vyřazení knihovnických fondů z této knihovny. Do diskuze se nikdo nepřihlásil. Starosta nechal o tomto bodu programu hlasovat. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2018/19/07: ZO schvaluje návrh na vyřazení knihovnických fondů a bere na vědomí zprávu o revizi.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

9. Diskuze

Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

10. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast a v 16:20 hodin jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 16. 7. 2018

Ověřovatelé zápisu: Štěpán Morong a Jan Kouřil

Zapsal: Karel Svoboda

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

Rozpočtové opatření č. 100003/2018

(K nahlédnutí na webových stránkách obce nebo na obecním úřadě.)

Šmejdi loví i v energetice, za „darovanou“ žárovku chtějí tisíce

Nepřijímat „dárky“ nebo nikdy neuzavírat smlouvu po telefonu. To jsou dvě z deseti rad Energetického regulačního úřadu (ERÚ) spotřebitelům, jak se bránit před „šmejdý“ v energetice. Jejich aktivita nepolevuje zvláště v době, kdy dodavatelé ohlašují růst cen elektřiny a domácnosti se poohlížejí po tom, zda by změnou dodavatele mohli ušetřit. Pokud však podepíší s narychlo smlouvu s podomním prodejcem, navíc s vinou dárku zdarma, mohou naopak dosti prodělat.

„Sepsali jsme několik nejdůležitějších postřehů, jimiž by se měl řídit každý spotřebitel, který přijde do styku se zprostředkovatelem či obchodníkem s energiemi,“ řekl předseda Rady ERÚ Vladimír Outrata.

„I když našich rad je deset, ta nejdůležitější a nejzásadnější zní: nikdy nepodepisujte nic, co jste si důkladně nepřečetli a úplně nepochopili. Pokud vás někdo osloví po telefonu, doporučujeme veškeré nabídky odmítnout a nechat si návrh smlouvy zaslat písemně. Vyvarujete se tak do budoucna mnohým problémům,“ zdůraznil.

Právě ke smlouvám uzavřeným po telefonu připravuje ministerstvo průmyslu a obchodu novou legislativu.

„Nyní se mimo jiné zabýváme právní úpravou smluv uzavíraných po telefonu. Ty budou uzavřeny až v okamžiku, kdy budou mít písemnou podobu, a spotřebitel nabídku podepíše. Je důležité, aby spotřebitel věděl, s čím souhlasí, a nebyl klamán,“ uvedla ministryně průmyslu a obchodu Marta Nováková.

Podle mluvčího ČEZ Romana Gazdika jsou příkladem chování „šmejdů“ plné moci, které zákazník podepisuje na dobu neurčitou a které

nejsou zmocněny ke konkrétnímu úkonu. Po letech už třeba zákazník vůbec neví, že plnou moc někomu dal, a tím pádem ani neví, že nějaký dodavatel jeho jménem začal z ničeho nic jednat.

„Tyto plné moci navíc obsahují u některých obchodníků i pasáž, která říká, že i v případě, že by zákazník později svoje rozhodnutí změnil a nepřál si k tomuto dodavateli přejít, to neplatí a přechod musí být dokončen. Toto je ve smlouvě pojištěno i vysokými pokutami, například 6 000 korun,“ sdělil Právu Gazdík.

Upozornil i na různé dárky, které zákazníci dostávají takzvaně zdarma. „Ve skutečnosti je to jen způsob, jak obejít možnost vyvázat se ze smlouvy. Často jde o žárovky. Když se zákazník následně rozhodne v rámci svého zákonného práva smlouvu zrušit, je mu za žárovky naúčtován nesmyslně vysoký poplatek v řádu tisíců korun,“ vysvětlil.

Desatero obrany před šmejdý v energetice

1. Nenechte se nikým do ničeho nutit. Vaše cesta za levnější elektřinou či plynem by měla začít vlastní aktivitou, nikoliv iniciativou obchodníka. Jestliže se přesto rozhodnete s ním jednat, udělejte si alespoň rámcovou představu o tom, čeho chcete dosáhnout. Pomohou internetové srovnávače, jeden nabízí ERÚ: kalkulátor.eru.cz

2. Vždy se ptejte, zda se bavíte přímo s dodavatelem, nebo se zprostředkovatelem. Je v tom velký rozdíl. Pro každého platí jiné právní předpisy, důležité rozdíly jsou zejména ve lhůtách pro odstoupení od uzavřených smluv. Dodavatel vlastní licenci na dodávky energií, zprostředkovatel jen nabízí (přeprodává) nabídky jednoho nebo více

dodavatelů. Zprostředkovatel také může chtít exkluzivitu ke správě vašeho odběrného místa. Pokud mu ji udělíte, vzdáváte se práva na vlastní volbu dodavatele po předem sjednanou dobu pod hrozbou sankce.

3. Když někdo zvoní na vaše dveře a tvrdí, že je zaměstnancem ERÚ nebo ČOI, velmi pravděpodobně lže. Úřady energie neprodávají, nekontrolují faktury podomním způsobem apod. Stejně je to se zástupci distributorů, kteří sice kontrolují měřidla, energii ale neprodávají. Říká vám podomní prodejce, že přichází od vašeho současného dodavatele? Ať to dokáže. Nekorektní prodejci se často za velké dodavatele vydávají – osobně i po telefonu.

4. Je u vás podomní prodej omezen vyhláškou a podomní prodejce zřádku porušil? Obrat se na policii.

5. Volá někdo na váš telefon, píše na e-mail? Ptejte se, odkud má kontakt a zda disponuje vaším souhlasem pro zaslání obchodního sdělení. Jestliže souhlas nemá, hlase jednání podnikatele na Úřad pro ochranu osobních údajů (www.uoou.cz). Během telefonického hovoru se k ničemu nezavazujte.

6. Neberte si dárky, odmítněte služby „za určitých podmínek zdarma“. Známým příkladem zneužití „dárků“ jsou LED žárovky nebo neplacené poradenství. Stačí vypovědět smlouvu ve lhůtě, kdy vám to energetický zákon umožňuje bez sankce, ale prodejce či zprostředkovatel vám „dárky“, zakoupené podle občanského zákoníku, zpoplatní.

7. Nikdy se nezavazujte, že podepíšete smlouvu, kterou ještě nemáte k dispozici. Do telefonu žádnému prodejci neříkejte „ano“, protože smlouvu lze uzavřít i telefonicky. Pokud se přihlašujete do aukce, vybírejte takovou, která umožňuje finální nabídku nepodepsat (samozřejmě bez sankce).

8. Nikdy nepodepisujte nic (smlouvu, plnou moc, přihlášku atp.), co jste si důkladně nepřečetli a úplně nepochopili. Pokud cokoli nepochopíte, ptejte se. Teprve když všemu porozumíte, rozhodněte se, zda podepíšete.

9. Nebuďte pasivní! Případné spory s dodavatelem neodkládejte, řešte je hned zpočátku. Jestliže dodavatel nereaguje nebo vy s navrhovaným řešením nesouhlasíte, obraťte se na ERÚ. Jestliže jde o problém se zprostředkovatelem, pomoci může Česká obchodní inspekce (www.coi.cz). Pokud nevíte, kdo je kdo, nevádí. Obrat se na jeden z úřadů, podnět si předají.

10. Pamatujte si, že od smlouvy o dodávkách energií, kterou jste uzavřeli mimo provozovnu držitele licence, můžete bez jakýchkoli sankcí odstoupit do 14 dní od uzavření nebo ji vypovědět nejpозději 15. den po zahájení dodávek.

Zdroj: novinky.cz

Vzpomínáte na ceny za socialismu? Kolik stál chléb nebo elektronika?

Pokud si myslíte, že jsme se měli za socialismu dobře, tak se podívejte na přehled, kolik tenkrát stály potraviny nebo spotřební zboží a kolik byste za tyto věci utratili dnes.

Hezky oblečení chceme chodit v každé době. Kolik stálo oblečení před rokem 1989? Například dámský plášť stál při tehdejším průměrném platu zhruba 1 200 Kčs, to odpovídá dnešním 8 344 korunám. A co pánové? Je libo svetr na zimu? Cena klasického svetru byla 188 Kčs, to se rovná současným 1 316 korunám. Pěkně drahá garderoba! Co myslíte?

Chcete nakoupit na nedělní oběd? Mléko, chleba a pivo pro manžela? Mléko jste mohli dříve pořídit levněji! Dříve stálo 2 Kčs, což je v

přepočtu na dnešní peníze zhruba 14 Kč. Před rokem 1989 stál chleba 2 Kčs, to odpovídá nynějším třiceti korunám. Ta Šumava se tenkrát pěkně prodražila, nemyslíte?

Kolik stála tehdy elektronika? Barevná televize se objevila na pultech v roce 1982 a tehdy stála 4 410 Kčs. V dnešní době by vás v přepočtu vyšla na neuvěřitelných 79 840 Kč.

Dámy, toužily jste po novém vysavači značky Eta? Za socialismu se dal pořídit za rovných 770 Kčs, tedy v přepočtu za současných 7 000 korun českých.

Zdroj: lifee.cz

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,

dnes je Olšováček pro Vás, pro nejmenší. Tak si ho užijte!

Pohádka o ježečkovi

Bylo ráno. Pejsek Ron se probudil a vyběhl na dvorek. Přes čumák ho hned praštila zvláštní vůně.

„Co to je?“ řekl si. „Odkud to jenom přichází?“ A pustil se po stopě.

Začal číchat v trávě na všechny strany. A už to měl, už šel přesně tam, kam vůně vedla. Přišel až k cestičce a tam to uviděl. Ježek! Cupital si to na dvůr, ale když ucítil Rona, zastavil se. Trošku se polekal a čekal, co se bude dít. Ron ho začal očichávat.

„Je to kamarád?“ myslel si ježeček. „Co když ne?“ Pejsek kolem něho začal hopkat. Chtěl si s ním hrát. Ale ježeček se bál. Strnule stál a myslel si: „Co ten pejsek chce? Chce mě kousat?“

Ale Ron mu neublížil. Chvilíčku na něho dotíral, a když viděl, že je to marné, lehl si naproti němu a pozoroval ho. Ježeček se uklidnil. „Ach, mám takový hlad!“ volal. „Nemáš, pejsku, něco k snědku?“

Ale Ron mu nerozuměl. A tak ježek nastavil čumáček a začíchal. Ucítil krásnou vůni jídla. Byly to psí granule, které stály nasypané v misce v rohu dvora.

„Mňam, mňam, to si dám!“ pomyslel si ježeček. A pomalinku se pustil cestičkou k misce. Ron ho sledoval a hned šup za ním. Ježeček se došoural k jídlu, opatrně si vzal jednu granulku a začal ji okusovat. Ta byla dobrá! Vzal si i druhou a ještě další, takový měl hlad.

A to už vyšel ze dveří domu hospodář. Rozhlédl se po dvorečku a uviděl, co se děje.

„No to je nadělení!“ zvolal. „Ale počkej, kamaráde. Něco ti přinesu.“ A přinesl z domu trochu mlíčka. Dal ho ježečkovi, a ten se do něj hned hltavě pustil.

„To jsou ale hodní kamarádi,“ myslel si ježeček. „Nechali mě najíst a napít, teď mám krásně plné břicho!“

Pak se ježeček otočil a odcházal do lesa. Tam je jeho domov. Tam má pelíšek. Ron se za ním díval a hospodář mu mával.

„Přijď ještě někdy!“ volal Roneček.

„Přijdu!“ zavolal ježek. A pak už se ztratil za keřem.

„Tak pojď, Ronečku, půjdeme na procházku,“ řekl hospodář. A šli se připravit.

Hádanky

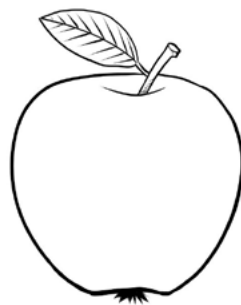
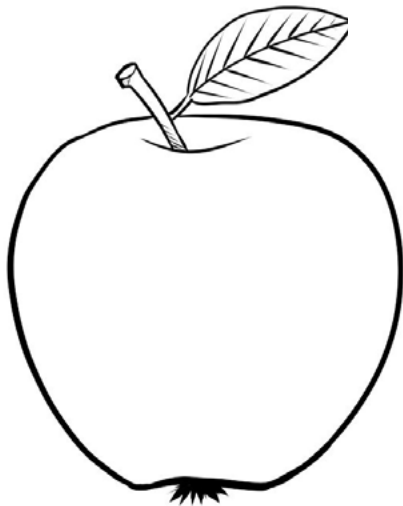
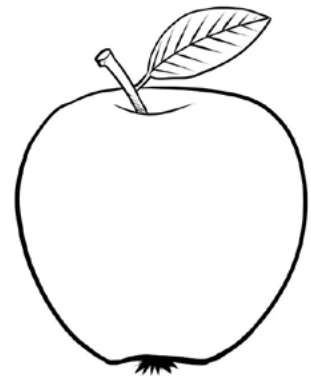
1. Kde rostou jablíčka? Na smrku, na jabloni nebo na lípě?
2. Který plod má pichlavý kabátek? Ořech nebo kaštan?
3. Kdo má rád mlíčko? Pejsek nebo kočička?
4. Který strom je ke konci léta plný modrých plodů? Meruňka nebo švestka?

Omalovánky

Víte, děti, jak se jmenuje a jakou barvu má ovoce, které jsme Vám nakreslili? Jestli ano, vymalujte ho tak, jak ho znáte.

Dnešní Olšováček připravila
Radka Trávníčková

HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

Milé čtenářky,
letošní rok byl štědrý na úrodu ovoce, a tak jistě přivítáte, když si v dnešním Heřmánku povíme něco o výrobě jablečného moštu.

Domácí moštování

Dobrá úroda jablek se dá zúročit všelijak, třeba i moštováním. Takový mošt je výborně a zdravě pít, plně vitamínů. Na mošt se hodí zvláště podzimní odrůdy jablek s vyšším obsahem cukru.

Máte-li jablek na mošt opravdu hodně, je lepší nechat si šťávu vylisovat v některé z pěstitelských moštáren Českého zahrádkářského svazu. Zaplatíte tam od 5 do 10 korun za litr, lahve nebo nádoby musíte většinou mít svoje a řada moštáren vyžaduje i odvoz odpadu po lisování. Pokud ovšem vypěstujete každý rok menší množství jablek a chcete si i přesto nějakou tu láhev domácího moštu dopřát, pusťte se do moštování sami.

Nejprve drtič

Pro domácí moštování jsou potřeba drtič a lis na ovoce. Současným standardem příručních drtičů je nerezová nádoba pro snadné čištění a nerezové řezací nože. Princip drcení je podobný jako u nožového drtiče větví. Je dobré na drtiči nešetřit, zvolit alespoň kilowattový pohon a bytelnou konstrukci s ocelovým rámem. Přístroj ostatně využijete i při zpracování jiných druhů ovoce či zeleniny.

Pokud pojmete moštování jako jednu z cest k posílení fyzické kondice, pořídte si klasický šnekový drtič s klikou, který stojí kolem tří tisíc korun a kromě budování svalové hmoty ušetří náklady na elektřinu.

Existuje i drtič na ovoce, k jehož pohonu se využívá elektrická vrtačka. Ten pořídíte kolem pěti tisíc korun. Ceny elektrických nožových drtičů s nerezovou nádobou začínají na deseti tisících korun.

Potom lis

Potřebovat budete rovněž lis na ovoce, s jehož pomocí vylisujete z nadrcených jablek šťávu. Počítejte s tím, že kvalitně připravený nadrcený materiál zajistí s dostatečně výkonným litem až 0,7 litru moštu z jednoho kilogramu ovoce!

Pro domácí použití existují lisy stolní i stojanové, ruční, hydraulické i elektrické. Hydraulika i v ručním provedení ušetří námahu, ale dobrou práci udělá i nejlevnější lis se šroubovicí.

Lisy mohou být celonerezové nebo z kombinace nerez, oceli a plastu. Klasikou jsou ruční lisy s košem a dalšími konstrukčními prvky z bukového dřeva, ocelovou základnou a nerezovou či plastovou sběrnou mísou. Prodávají se v několika velikostech, od objemu 6 l. Ceny těchto lisů se pohybují od dvou do pěti tisíc korun.

Jak na moštování

Nemusíte vybírat jen sladká jablka, kyselejší odrůdy dodají moštu říz. Ale je dobré nechat je maximálně dozrát. Před moštováním odstraňte ze sklizně všechna jablka se stopami hniloby.

Dobře umytá a propláchnutá jablka rozdrťte v drtiči. Z drti pak vytlačte šťávu v lisu přesně v souladu s postupem doporučeným pro typ přístroje, který máte k dispozici. V klasických lisech se drť vkládá do plátna, z „balíčku“ se pak po lisování téměř suchý materiál snadno vytřepe na kompost.

Vylisovaný mošt naplníte do lahví. Aby vydržel déle než několik dnů, je nutné ho buď zamrazit, nebo 15 minut zahřát ve vodní lázni o teplotě 80 °C.

Zdroj: chatar-chalupar.cz

Recept na dětský likér

I když je jablečná limonáda dobrá, některému mlsnému jazyčku se může po pár litrech omrzet. Proto se vyplatí připravit do zásoby ještě likér. Nejenže je ještě sladší než mošt, ale navíc podporuje chuť k jídlu.

Příspěvy: 1 litr jablečného moštu, 100 g medu, 1 lžička zázvoru, kardamonu a koriandru, 10 g kmínu, 10 zrněk badyánu, 15 g sušených květů pampelišky, trochu meduňky.

Koření a byliny osladíme medem a svaříme s jablečnou šťávou. Necháme vychladnout, potom opět povaříme a znovu necháme vychladnout. Ještě jednou uvedeme do varu, pak scedíme a plníme do sterilních vzduchotěsně uzavřených lahví. Dítě může vypít jednu likérovou sklenku denně.

Pravidla moštování

K moštování se hodí jakákoli jablka, klidně i lehce otlučená, jenom ne plesnivá nebo nahnilá. Čím šťavnatější, tím lepší. Pokud použijete ta nejhorší – moučná a bez chuti, samozřejmě se to na moštu projeví.

Naházíte je do drtiče, se vším všudy – stopky i slupky, stroj se zapne a do přistaveného kbelíku nateče jablečné pyré, první fáze moštování, při níž se jablka drtí. Poté se přistoupí k lisu. Rozloží se tvrdá plachta a rozprostře se po mřížce železného stroje. Rozdrčená jablka se zabalí do plachty a přiklopí se druhou mřížkou. Zapne se lis a už to teče.

Plachtu musíte často prát, někdy i po každé várce lisování, zvláště pokud jsou jablka moučná. Látka by se zanesla zbytky pevných částí a nic by se nevylisovalo.

Pokud přijдете do moštárny s plnou přepravkou (do té klasické se vejde maximálně patnáct kilo jablek), odejdete zhruba s deseti litry jablečné šťávy. Aby vám do třech dnů nezkrasila, musíte si ji zavařit, případně vsterilizovat. Tak vám vydrží přes zimu až do jara. Můžete si z ní vyrobit i víno.

Pečená cuketa na chleba

Zaručený, zaručený a ještě jednou zaručený hit i pro ty, kterým cuketa nic neříká! Doba přípravy do 30 minut - 6 porcí.

Ingredience: cuketa 1,5 kg, olivový olej 140 ml, cibule 5 ks, česnek 10 stroužků, sůl 3 lžičky, přírodní krupicový cukr 3 lžíce, worcesterová omáčka 6 lžic, červený vinný ocet 2 lžíce, italská rajčatová omáčka - sugo 300 ml, rajčatový protlak 300 ml a čerstvě namletý pepř 1/2 lžičky.

Až tento recept vyzkoušíte, uvidíte, že si všichni budou říkat o přidavky! Použít se dají mladé cukety, které teď koupíte v obchodech, a až vám třeba na zahrádce dozrají vlastní kousky, klidně tímto způsobem můžete zpracovat i postarší a mohutnější kusy.

Výhoda pečené cukety je, že si ji připravíte den předem a pak už ji jenom namažete na chleba. Ale pozor, není to jen luxusní pomazánka. Pečená cuketa je i skvělý základ „pod maso“. A jestli máte ve svém okolí nějakého labužníka, klidně mu cuketu dejte hezky zabalenou ve sklenici jako nevědní jedlý dárek.

Postup:

1. V kastrolu rozehejte olivový olej. Přidejte cibuli nakrájenou na tenké půlměsíčky a česnek nakrájený na plátky. Vsypte nastrohanou cuketu, osolte a chvíli promíchejte. Přidejte všechny ostatní přísady a vše dobře promíchejte. Troubu předehřejte na 180 °C.

2. Na plech s vyššími okraji dejte kus pečicího papíru tak, abyste z něj mohli vytvořit okraje. Vlijte na něj cuketovou směs a pečte ji v troubě asi 40 minut. Jednou nebo dvakrát ji během pečení promíchejte.

3. Hotovou cuketu přesuňte do sklenic, pevně je uzavřete, obraťte dnem vzhůru a přikryté ručníkem je nechte do druhého dne chladnout.

Martina Hrušková
zeny.iprima.cz

Naše jubilentka

V červenci oslavila 85 let
paní
Anna HELDESOVÁ.
Srdečně blahopřejeme.

Grilovaná kořenová zelenina

Suroviny: 500 g celeru, 1 špetka soli, 500 g mrkve, 50 ml olivového oleje, 1 hrst petržele, 1 špetka mletého pepře, 1 snítka tymiánu, 500 g červené řepy.

Zeleninu očistíme, nakrájíme podélně a naskládáme v jedné vrstvě na pečicí papír, který jsme slabě potřeli olivovým olejem. Pak na plechu osolíme, opepříme, posypeme nasekaným tymiánem a ještě trochu pokapat olejem. Dáme do trouby grilovat na nejvyšší teplotu nebo rozložíme na gril a alespoň jednou během pečení otočíme. Zelenina je hotová, jakmile začne mít krásně nahnědlou barvu - asi po 30 minutách.

Jak mít chleba zase čerstvý a křupavý

Toto je recept, jak mít z tvrdého chleba opět čerstvý a křupavý, jako byste si ho přinesli právě z pekárny. Dost často se stává, že si koupíte více pečiva, než sníte, to pak ztvrdne a vy ho musíte vyhodit. S tímhle trikem z něj však můžete vyčarovat zase čerstvou dobrotu.

Chléb patří k základním potravinám, které má doma snad každá domácnost. Přípravuje se pečením, pařením nebo smažením těsta složeného minimálně z mouky a vody.

Chléb ze supermarketu, který jíme den co den, zanechává v našem těle pěknou spoušť a přináší i další nevýhody. Viníkem je kombinace bílé pšeničné mouky, droždí a chemických přídatných látek. Volte proto raději zdravější varianty pečiva.

A jak tedy docílit toho, aby bylo i pár dní po koupi pečivo čerstvé a křupavé, jako byste si ho právě přinesli od pekaře?

Položte suchý chléb nebo bagetu pod kohoutek, pusťte na ně trochu studené vody, pak je zabalte do alobalu a vložte do trouby. Pečte při teplotě 150 stupňů asi 15-20 minut. Následně vyndejte pečivo z trouby, odstraňte alobal a ještě ho na chvíli vložte do trouby.

Zdroj: lifee.cz

Rebarborový džem

Suroviny: rebarbora (váha po oloupaní), narezaná na 2,5-3cm kousky 1 kg. Želírovací cukr 1:1 1 kg, šťáva z 1 citronu, sterilizované zavařovací sklenice.

Postup: Do mrazáku dejte vychladit malý talíř nebo omáčnick. Rebarboru dejte do neutrálního hrnce (nerezový, keramický) spolu s cukrem a citronovou šťávou. Pomaličku zahřívejte a dobře míchejte, dokud se cukr úplně nerozpustí. Přiveďte do varu a stále sbírejte všechny povlaky a sraženiny. Vařte, dokud směs nedo-

sáhne teploty 105 °C na cukrovém teploměru.

Abyste vyzkoušeli správnou konzistenci, dejte hrnec z plotny, jednu lžičku dejte na studený talíř a nechte pár minut vychladnout. Prsty hmotu stlačte - měla by se zvrásnit, pokud ne, vraťte hrnec na oheň a vařte další 2 minuty, potom test opakujte, dokud správné tuhosti nedosáhnete.

Sundejte hrnec z plotny, nechte asi 15 minut ochladit, potom teplou hmotu naběračkou přelijte do sterilních zavařovacích sklenic a uzavřete víčky. Nechte džem vychladnout víčky dolů.

Kuna v motoru je těžký soupeř

Zdánlivě banální návštěva kuny v motoru auta dokáže napáchat velké škody. V těch horších případech nemusíte po noční návštěvě kuny ráno auto ani nastartovat a v servisu následně necháte tisíce korun. Dá se tomu ale nějak zabránit?

Zaručených rad, jak odradit kunu od návštěvy automobilu, najdeme na internetu celou řadu. S jejich účinností už to je ale horší. S trochou nadsázky by se dalo říct, že jedinou stoprocentní prevencí je garáž. Tedy spíše dobře zabezpečená garáž - kuny jsou totiž zvířátka velmi vlezlá a dokážou se protáhnout i skulinou velkou jen několik málo centimetrů. Garáž s desetimetrovou průrvou je pak v tomto případě k ničemu.

Možnost garážového stání nemá ale zdaleka každý, a tak zbývají další varianty boje s touto lasicovitou šelmou. Nutno však hned na začátku podotknout, že kuna je chráněným živočichem, rovnou tedy zapomeňte na nějaké pastě, nástrahy a jedy, pomocí kterých byste ji chtěli likvidovat.

Kuny navštěvují motorové prostory aut za chladnějších nocí, kdy je láká zbytkové teplo z motoru. Kromě noci se tam bohužel i stravují. Chutnají jim zejména hadičky, izolace a manžety všeho druhu, což zadělává na pořádný problém. Časté jsou navíc opakované návštěvy - pach kuny v motorovém prostoru vycítí další kuny, které tak považují úkryt za bezpečný a tedy vhodný k noclehu.

Jak s těmito chráněnými zvířátky tedy účinně bojovat? Existují profesionální přípravky i babské rady. Do té první kategorie patří například různé spreje proti kunám, akustické či ultrazvukové rušičky nebo zářivky s pohybovým čidlem. Spreje se dají pořídit už kolem stokoruny, je však nutná pravidelná aplikace a účinnost není kdovíjaká.

O něco sofistikovanější jsou elektronické rušičky - buď akustické, jejichž tón slyší i člověk, anebo ultrazvukové, které slyší jen zvířata. Obě jsou napájeny z autobaterie a spouští se vždy po vypnutí motoru. Před jejich instalací je potřeba motor umýt, abychom ho zbavili veškerých pachových stop po předchozích návštěvnicích. Zkusit můžete také světlo s pohybovým čidlem, i na to si ale kuny umějí zvyknout a po krátké době se mohou začít znovu do svého vyhrátého úkrytu vracet.

Pro majitele aut trpící nespavostí může přijít vhod i fotopast umístěná v motorovém prostoru, která upozorní na nezvanou návštěvu majitele vozu na mobilní telefon. Pak nezbyvá, než vylézt z teplé postele a jít hezky v bačkůrkách šelmu z motoru vyhnat. Otázkou je, jak dlouho tento způsob bude někoho bavit...

Kromě elektronických vycítávek se v boji proti kunám můžeme vydat i s babskými radami. Mezi nejčastější doporučované odpuzovače patří například lidské vlasy či kočiči nebo psí chlupy. Ideálně zabalte větší chomáč do silonové punčochy a tu nastražte v motorovém prostoru, ovšem raději v dostatečné vzdálenosti od horkých částí motoru, aby nehořelo jejich vzplanutí.

Další možností je pod auto rozprostít deku, na které lehávají psi nebo kočky. Někdo doporučuje motorový prostor vystříkat voňavkou, jiní třeba ocet nebo citrusový vonný olej. Zajímavým, ovšem údajně opravdu účinným odpuzovacím prostředkem, je tygří trus. Doma ho nejspíš nemáte, ale sehnat se dá. Níže přikládáme seznam tipů, co všechno by mohlo na kuny navštěvující vaše auto pomoci. Často boj s nimi nepřipomíná bleskovou válku, ale spíše vleklou se zákopový boj, zvítězit se však nakonec dá. Tak hodně štěstí!

Jakub Deml
garaz.cz, 27. 8. 2018

O Radomírce, Petrovi a kouzelném semínku

Když se rozpadla Velkomoravská říše, na Moravě nastala velká bída. Řádili tu loupežníci, kteří okrádali sedláky a připravovali je o všechno. V jedné malé obci na Moravě - říkejme jí třeba Malá Morava, žil jeden sedlák a měl pěknou pracovitou dceru Radomírku. Byla jako nejpěknější kvítek na louce.

Jednou se na ni zadíval chlapec Petr a spadla mu přímo do srdce. I Radomírka se do něho zamilovala. Ale sedlák měl podmínku, že dá svoji dcerku jedině tomu, kdo bude mít plnou truhlici peněz. Petr se tedy rozhodl, že bude bojovat proti Turkům a přinese z války tučnou kořist. Když se to Radomírka dozvěděla, plakala a utíkala do hlubokého lesa, kde žila mocná čarodějnice.

Poprosila ji o pomoc a čarodějnice jí dala semínko a přikázala: „Zašij to semínko Petrovi do košile a tu košili ať nosí. Semínko je kouzelné a ochrání ho v každé bitvě. Ale pamatuj si, jestli vaše láska nebude pevná, ztratíš svého miláčka a stane se z něj strom.“

Radomírka poděkovala a vrátila se domů. Ušila košili a semínko do ní zašila. Tu pak dala Petrovi a smutně se s ním rozloučila. Petr odešel na sedm let bojovat do armády proti Turkům. Roky utíkaly a Petr statečně čelil krutým bojům, každá šavle se mu vyhýbala. A Radomírka na něj čekala.

Uplynulo pět let, když k sedlákovi přišel pocestný a prosil ho o nocleh. Sedlák mu vyhověl. Jak se pocestný chystal ke spánku, uviděl Radomírku. A velmi se mu zalíbila. Hned si o ni sedlákovi řekl. Byl bohatý, na Slovensku měl stádo ovcí, louky, lesy a jednoho psa. To se sedlákovi líbilo. Ale protože chtěl pro Radomírku hodně bohatého ženicha, dal si ještě jednu podmínku. U potoka musí stát domek a v potoce plno zlatáků.

A tak se taky stalo. Pocestný nějakým zázrakem všechny věci vykouzli. A tak mu sedlák Radomírku dal. U potoka vznikla obec, která se do dnes jmenuje Zlatý Potok. Po svatbě Radomírka odjela s novým manželem na Slovensko a sedlák se nastěhoval do nového domku. Když Petr přišel z vojny a uslyšel, že Radomírka je pryč, puklo mu srdce. Kouzelné semínko mu vypadlo z košile, spadlo do hlíny a na tom místě vyrostl strom.

Radomírce bylo na Slovensku velmi smutno. Sbírala jahody a hrušky a někdy přijel obchodník a prodával podivná jablka. Dnes víme, že jsou to pomeranče. Radomírka z nich vyráběla sladký

nápoj a vzpomínala na svou rodnou Moravu a svého Petulku. Vzpomínala a byla smutná tak moc, až se proměnila v kapičku vody. Ta spadla do země a vznikl z ní pramen. Od té doby teče po Moravské zemi a hledá svého miláčka. Kde se objeví, tam vyrostne kvítí a je veselo. Lidé se chodí poklonit ke stromu a k prameni řeky Moravy, aby si připomněli tu velkou lásku a oddanost.

Strom a voda patří k sobě, jeden bez druhého nemůžou být, jsou symbolem lásky dvou mladých lidí.

*Podle Olšovských pohádek upravila
Radka Trávníčková*

Rézinka a bílé korálky

Před dávnými časy žila v chaloupce na konci Vojtíškova pod lesem chudá rodina. Měli jen jednu malou holčičku. Jmenovala se Terezie, ale všichni ji říkali Rézi, nebo spíše Rézinka.

Bylo parné léto, a tak se táta s mamou a malá Rézinka vydali do lesa na sběr borůvek. Neměli to daleko. Chodili do lesa okolo „Hergotsboudy“. Tam bylo v lese všude samé borůvčí a borůvkami se to tam jen modralo. Borůvky byly krásné zralé a sladké a jakoby samy skákaly do nádob, které si rodina pro ně přinesla.

V poledne si trochu odpočinuli od sbírání a šli k Hergotsboudě. Byla to taková lesní chata, kde se schovávali lesní dělníci před nepohodou, nebo lovci na lovu. Bylo v ní možnost si v kamnech zatopit, případně se i natáhnout na dřevěné lavici. Také tam byly vlněné houně, ale ty bylo potřeba v zimě. Nyní bylo léto, venku

horko a nebylo proč topit v kamnech. Snad jen odpočinek v chládku byl všem k dobru. Okolo boudy byla menší paseka, kde se obvykle za raního rozbřesku, nebo navečer, chodila lesní zvěř pást. Na pasece rostla vysoká tráva, ale hlavně také různé léčivé byliny. Na ty si občas sem zašly babky kořenářky z okolních vesnic. Jinak zde byl klid a jen trošičku vítr povíval mezi stromy.

Rodiče malé Rézinky usnuli únavou, ale ona byla čilá, a tak si šla hrát ven před boudu do trávy. Prohlížela si květy bylinek, koukala na drobné broučky a mravečky jak pilně pracují, poslouchala píseň cvrčka. Na krku měla malé bílé korálky, které dostala darem při poslední pouti od své kmotřenky.

A tu se vzal, kde se vzal, stál tu divný mužíček. Byl oblečený v roztrhaném obleku, celý zaprášený, zvalený a umolousaný. Sehnul se k Rézince a skřehotavým hlasem k ní promluvil: „Kde jsi vzala ty krásné korálky, co máš na krku?“

Rézinka mu popravdě odpověděla. On se ale hned měl k nim a chtěl je Rézince sebrat. Ta se ale nedala a bránila své korálky. Chvilí se o ně přetahovali, až najednou nit, co na ní byly korálky navlečené, praskla a ty se rozsypaly do trávy. Rézinka vykřikla strachem a obavou o své korálky.

Mužíček v obličejí zezelenal zlostí a hněvivě malou Rézinku křikl: „Když ne já, tak ty také ne!“ Hned Rézinku odstrčil a vrhl se na zem, aby si ty korálky posbíral pro sebe. Zapomněl na pána zdejších hor obra Sněžníka. Ten všechno viděl, zakabonil se, ukázal prstem na mužíčka a udeřil jej bleskem. Mužíček se lekl, ale nic mu to již nebylo platné. Zkameněl. Rézinka se lekla také a hned utekla za rodiči do boudy. Ti ale ještě spali a o blesku, mužíčkovi a sporu o korálky nic nevěděli.

Rézinka jim s pláčem vše po pravdě vyprávěla. Ale venku již bylo opět krásně. Jen tráva byla mokrá od deště, který právě ustal. A na každém stéblu trávy byly jakoby navlečené vodní korálky, jako když z rána padne rosa. A opodál stál velký hnědý kámen, který tam původně nebyl. Bylo to divné, ale nikdo se o to, kde se tady vzal, již nestaral.

A protože již měli borůvek nasbíráno hodně, tak šli zase rychle k domovu.

Rézinciny korálky zůstaly rozsypané v trávě. Asi aby z nich měla radost zase jen ta lesní drobotina. Rézince rodiče koupili nové, ale tentokrát pestře barevné. A z těch nasbíraných borůvek si uvařili kynuté borůvkové knedlíky.

Letošní tropické sucho nám ukázalo, jací jsme a jak si umíme vážit našeho životního prostoru. Také co bereme za běžnou věc. Tak si važeme potoka Malá Morava, který dal jméno naší obci. Foto Petr Mahel

Vzpomínka na Malomoravské slavnosti 2018

Janek z chalupy od starého buku

Jednou, kdysi dávno, žil na Malé Moravě jeden jinoch, nebo lépe řečeno chlap jako hora. Bydlel v malé chaloupce, která se choullila pod strání, poblíž níž rostl starý buk. Jak to tak na vesnicích bývá již odedávna, každý měl a má nějakou místní přezdívku, bez ohledu na to, jak se doopravdy jmenuje. A náš Janek, jak se ten chlapík správně jmenoval, dostal přívlastek „z chalupy od starého buku“. Každý hned věděl, který že to vlastně Janek je.

Rodiče již neměl, a tak žil v chaloupce sám. Živil se příležitostnou prací. Někdy u sedláka, někdy v lese, někdy pro obec. Vždy na něj někde nějaká práce čekala. Pracoval poctivě a dobře, a tak byl všude, kam přišel, vítanou pomocí do díla. U chaloupky měl sice malou zahrádku, ale moc se o ni nestaral, protože se najedl vždy tam, kde zrovna pracoval.

A stalo se toto.

Jak jednou opět pracoval v hospodářství u jednoho sedláka, tak ani nechal domů a spal v čeledníku s ostatními pacholkami. Ti mu ale nadávali, že v noci spí nahlas, prostě že hodně chrápe. On to nevnímá, pracoval celý den poctivě, těžce a pilně, a proto, když večer zalehl, tak spal jako dudek. Nechtělo se mu to čeledínské nadávání poslouchat, a tak se odstěhoval do chlěva, kde si v rohu ustlal na slámě a opět spal jako špalek.

Jednou v noci se probudil a slyší nějaké hlasy. Nejdříve tomu nevěnoval žádnou pozornost a spal dále. Ale když se to opakovalo už i třetí noc, tak se do té řeči ve tmě zaposlouchal. Zjistil, že si tak mezi sebou vyprávějí zde ustájená zvířátka. Pozorně si jejich rozmluvu odposlechl a nestačil se divit.

Nikomu o tom, že najednou rozumí zvířecí řeči, neřekl. Jednak, aby jej neměli za blázna a jednak proto, že ta řeč byla podivná. Byla totiž o lidech, kteří s dobytkem pracovali, a kteří se o dobytek starali.

Z té jejich zvířecí řeči se dověděl, jak kdo co dělá, nebo nedělá s dobytkem dobře, co dobytku více vyhovuje a co zase ne, anebo co mu dělá doslova zle. Třeba špatně utažená ohlávka do záprahu, nedostačtěně vyčištěné místo ve chlěvě, ledabylé ošetření

dobytčete po ránu atd. Také si ta zvířata mezi sebou vyprávěla, který pacholek je zbytečně popoháněn bičem, kdy má dobytek žízeň a kdy ji zase nemá a také, jestli dostal vždy včas a dobře nažrat. Podle toho pak pracoval. Buď dobře, nebo špatně, nebo se doslova vzpíral a dělal vše špatně. Pak ta práce s ním byla špatná, zlá a únavná. Jak pro pacholka, tak pro dobytče.

Janek si vše zapamatoval a začal více dbát o to, jak zachází s dobytkem. Nejednou jej zvířata poslouchala doslova na slovo. Nemusel na něj rvát, ani prasket bičem či používat jiné podpůrné činnosti, které s oblibou používali jiní čeledíni. Sedlák si toho také všiml, že Janka dobytek poslouchá doslova jako hodinky. Chtěl po Jankovi, aby se do statku přestěhoval natrvalo, že mu zde nechá jednu komůrku, která by byla jen pro něj. Janek ale nechtěl. Měl již nasmlovanou práci i jinde skoro rok dopředu a nechtěl si takto přijít o dobrý stav a kamarádství v celé vesnici, co doposud měl. Každý mu za práci rád dobře zaplatil, nebo mu dal něco, co potřeboval.

Třeba pytel brambor, hajný mu zase zprostředkoval fůru dřeva na otop, dostával výslužku od zabijačky, nebo rovnou krajáč mléka a chléb. Takže byl zaopatřený po celý rok a nemusel se ani moc rozhlížet.

V tom přišla za Jankem děvečka ze dvora od starosty. Měla se dělat nová škola a starosta, i když tam měl nasmlované zedníky a zednické nádeníky, tak přeci jen chtěl mít u práce i Janka, s nímž jinak „odsejpal“, což věděl na Malé Moravě každý. Sedlák, ač nerad, Janka poslal za starostou. Hned se s ním ale také domluvil, že jak bude mít volno, tak ať hned přijde k němu na statek do práce. Bude vždy vítán.

Janek odešel na stavbu nové školy.

Ta se odvíjela podle nákresu od vrchnosti. Muselo to být fortelní dílo. Vše se tehdy dělalo již z kamene a cihel. Kámen se vozil z lomu ze Žlebu, vápno zase z vápenky a cihly z cihelny v Bohdíkově.

Ne že by kámen se nedal vozit odněkud blíž, cihly se v obcích na Malé Moravě také páliły ještě podomácku, nebo se dělaly na slunci vysoušené takzvané vepřovice, a to téměř v každé vsi, ale vrchnost při výstavbě školy tyto nákupy nařídila. Jen dřevo bylo domluvené v místní pile. Také kastlová okna vyrobil pro školu místní tesář a truhlář, to samé nábytek. Ostatní vybavení dodal místní hokynář, jako třeba kamna, kbelíky na topivo, příruční umyvadlo do každé místnosti, ručníky, mýdlo a křídý, hadry, ukazovátka, velká pravítka, kružítko a podobně.

Také obec dostala na stavbu školy od vrchnosti peníze. Muselo se poslechnout, protože na stavbu jezdil jednou za týden stavební dozor, dnes bychom řekli kontrolor na dotace. A ten byl při kontrolách naprosto důsledný. Na dopravu materiálu si starosta zadal záprahy od sedláků z obce. Škola tak rostla doslova před očima a každý chtěl, aby byla hotová co nejdříve, nejlépe ještě do zimy. Pracovalo se dennodenně od rána do večera, a to včetně nedělí.

Jednou najel ke stavbě vůz s nákladem cihel, dodaným od sedláka, u nějž Janek nedávno pracoval. Koně byli celí zchváčení, zpodení a zbití od biče. Najednou se zastavili a postavili si hlavu, že již dál nepůjdou. Kopali kolem sebe a nechtěli táhnout dál.

Najatý vozká je opět začal švihát bičem po hrbetě. Koně začali vyvádět o to více. Hrozilo to vysypáním nákladu na cestě. Nebylo to daleko od stavby školy. Všichni na tu divočinu koukali, jen Janek na kočího houkl, ať ty koně nechá na pokoji. Ten ale na Janka hned, že tomu nerozumí a ať se raději stará o sebe.

V tom se koně opět rozdivočili. Janek slezl z lešení a vytrhl vozkovi bič z ruky a koně vypřáhl. Ti byli najednou klidní. Vytrhl je do sucha, studeným obkladem jim obložil místa, kde měli viditelná poranění od dopadu biče. Po chvíli je znovu zapřáhl a zcela hladce dojel s vozem až ke stavbě. Jeho kamarádi hned složili náklad, Janek mezitím opět koně vypřáhl a na louce jim dal volnost k odpočinku. Cizí vozká jen zkoprněle hleděl, ale bál se ke koním přiblížit. Ti na něj ještě pořád ržáli a výhružně kopali jeho směrem kopyty. Janka však k sobě pustili a byli spokojeni, když je hladil a domlouval jim.

Rychle se tato příhoda roznesla po obci, proto nebylo divu, že se tu brzy objevil sedlák, jemuž koně patřili, a odvedl si je domů. Janek byl pro ostatní opět hrdinou a vozká za lumpa.

Škola se dostavěla dříve, než přišly první sněhy. Starosta ale nelenil a nabídl Jankovi místo školníka. Jednak aby se staral o školu a její okolí, a také proto, aby tak trochu pohlídal zdejší školáky. Hlavně v mimoškolní době, aby škola vydržela a nebyla hned rozbitá. Součástí toho byl pevný plat po celý rok.

Jako povinnost měl za úkol uklízet okolo školy a na školní zahradě, každý den ráno ve všech třídách, kde se učilo, zatopit, případně uklízet odpady a podobně. Protože té drobné práce s uklízením ve třídách bylo více, najala se pro školu ještě jedna děvečka, která žila sama, děti ještě neměla, a proto ji ta práce ve škole bavila.

No a jak se rok s rokem sešel, ti dva se dali dohromady a byla na Malé Moravě opět svatba. Tentokrát školníka a školnice. Všichni je měli rádi a přáli jim štěstí. Pan řídící, ostatní učitelé a jejich rodiny, ale vůbec všechny děti a nakonec i všichni občané Malé Moravy. No a jak již to bývá, do roka paní školnice chovala malou holčičku, Růženkou.

Ludvík Vrána

Jarmila Beková a skupina NOA

Je konec prázdnin a je třeba se s nimi rozloučit. Proto Spolek chatářů a chalupářů uskutečnil rozloučení s létem pro všechny přátele z Vysoké a okolí Hanušovic a Malé Moravy koncertem známé pěvkyně z Olomouce Jarmily Bekové, kterou doprovázela skupina NOA. Jmenovaná je vyučující na gymnáziu v Olomouci a se svou skupinou vystupuje na koncertech po Moravě. Proto jsme uvítali nabídku vystoupení 25. srpna v naší kapli.

Zazněly spirituály, šansony ve francouzštině, pašije, nebo skladby známé kapely Čechomor. Účast velká, kaple tradičně obsazená. Celé setkání v neděli ukončila mše se zpěvy Apoštolské církve – sbor Kroměříž.

Co mne ale mrzí, na zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava byly připomínky ze strany obyvatel, že není kultura. Tady kultura je, ale účast místních minimální.

Věřím, že náš zájezd 22. září se uskuteční za pěkného počasí a co nás čeká: předně navštívíme zámek Janský vrch, který se vypíná na skalnatém kopci nad městem Javorník. Pak se přesuneme do Račího údolí, kde navštívíme Tančírnou, která byla celá zrenovovaná nákladem 12 milionů

díky OÚ Bernartice. Kdo bude mít zájem ještě pokračovat v poznávání okolí Javorníku, může vystoupit na vyhlídku Čertova kazatelna, odkud je nádherný výhled na celé Račí údolí a Rychlebské hory.

6. října zveme všechny děti na tradiční DRAKÍADU – zahájení v 15.00 hodin na poli u kaple.

Těším se na další sousedské setkávání na akcích na Vysoké.

Mgr. Jaromír Straka

Chata na Kralickém Sněžníku

Rád bych trochu zavzpomínal na chatu na Kralickém Sněžníku. Je to také reakce na článek v minulém čísle Devítky. Nebudu se proto vracet k tomu, co zde jeho autor pan Matěj Matela již napsal, spíše bych jen k tomu něco málo doplnil.

Oskar Gutwinski zde začal dělat lyžařské kurzy, což byla v té době novinka pro všechny. Pak začal školit ostatní horaly v horském záchranářství, svým způsobem tak položil i základy činnosti Horské služby. Byl původním povoláním lékař. A aby toho nebylo dost, tak začal dělat i přírodopisné přednášky o zdejší přírodě. Bylo to velmi zajímavé a měl proto vždycky plno. Za první světové války sloužil jako voják v Alpách, kde také utrpěl zranění hlavy. Vždy na horách se mu ulevilo. A protože jako lékař pracoval v Šumperku, tak hledal někde zde v Jeseníkách místo a práci, kde by se uplatnil a navíc si ulevil od bolestí, které jej od války již nepřetržitě pronásledovaly. Naskytl se mu možnost dělat na této chatě chataře. Žil zde až do své smrti i s celou rodinou. A skutečně zde na chatě i zemřel.

Po druhé světové válce činnost na chatě pokračovala beze změny. Pořád zde byla klasická horská hostinská a ubytovací služba. Elektrina zde tehdy ještě zavedena nebyla, ale telefon již ano. Dodnes ještě stojí sloupy telefonního vedení v lese vedeného z Dolní Moravy až nahoru na chatu. Svítalo se zde benzinovými lampami. Ty vydávaly namodralé světlo, což samo o sobě bylo nádherné, zvláště když jste se podívali na chatu v noci zvenku. Lampy nezapáchaly, a tak to bylo jistě lepší, než kdyby se svítilo petrolejkami.

Chatu po nájemci záhy převzalo Konzumní družstvo a od něj ji pak převzal podnik Restaurace a jídelny Vysoké Mýto. Bylo to divné, ale bylo to tak. Tehdejší hranice okresu i kraje byla vedena korytem řeky Moravy, ne jak dnes, což znamenalo, že chata byla postavená v okrese Šumperk. Trvale tu byl personál jako číšníci, servírky, kuchaři, správce – topič a zásobovatel v jedné osobě. Také jeden zaměstnanec, co jednak měl na starosti dovoz a odvoz pošty a zboží. Navíc se staral i o dovoz topení – dřeva.

Cesta na chatu byla sjízdná celoročně a byla vedena lesem ze Stříbrnic. V těch dobách moc terénních aut u nás nejezdilo, a tak koňský potah byl do zdejších hor nejlepší vždycky. Osobně jsem zde potkal také občas v létě jet na motorce značky Jawa lesníka. Ale byla to naprostá výjimka. Dnes je zdejší cesta neudržovaná a prakticky nesjízdná, stržena vodou z tajícího sněhu, kterého je zde vždycky hodně. Dole ve Stříbrnicích byla i stálá zásobovací základna pro chatu. Zásobování bylo prováděno povozem taženého koňmi. Koně byli ustájeni v suterénu chaty – ve stáji. Sám jsem s nimi několikrát jel (nechal jsem se ze staré známosti svézt). Hlavně nahoru. Chatař a všichni zdejší zaměstnanci byli vesměs příjemní lidé, co měli zdejší hory rádi.

Na chatě byl provoz jako hrom. Dveře se zde opravdu netrhly, jak se lidově říká. Navíc zde bylo vše ještě podtrženo aktivním pohraničním stykem, čili chodili sem turisté a návštěvníci hor z obou stran Kralického Sněžníku. Pro nás to byl Sněžník Kralický, pro Poláky Sněžník Kladský. Navíc chatu navštěvovali dennodenně polští po-

hraničníci. I když mají krásnou chatu na své straně Sněžníku, která stojí a slouží lidem dodnes, tak přeci jen raději chodili k nám. Když jsem se občas zeptal proč sem a ne tam, tak mi se smíchem vždy odpověděli, že na pivo. V tom jsem jim musel dát za pravdu, protože to zdejší Hanušovické pivo bylo doslova božím požehnáním. Oni tehdy na své chatě měli jen to jejich pětistupňové, pro nás zcela nepitelné pivo.

Chodívало se i na vrchol Kralického Sněžníku. Zde to již nebyla taková nádhera jako na naší chatě. Rozhledna byla neudržovaná, ale dalo se na ni vylézt (uvnitř tubusu kamenné věže byly ocelové schody) a rozhlížet se do kraje na všechny strany. Turistická útulna zde byla ale již dosti „vybydlená“. Bylo vidět, že o ni polská strana nejeví žádný zájem. Naše chata byla nádherně postavená, vybavená a udržovaná. Všechny místnosti byly obložené dřevem. I v zimě, když vály zimní víchřice, tak uvnitř chaty bylo vždy rušno, útulno, příjemno a velmi fajn. Často se zde zastavili večer čeští a polští turisté i polští pohraničníci, když se na svých cestách zdrželi a museli zde přenocovat.

Bohužel byla nedobrá doba. Někomu v Praze tato chata začala vadit (hlavně provoz v ní). A tak byla v zimě na začátku roku 1973 zbořena. Pak bylo jen v novinách lakonicky uvedeno, že byla pro Raj Vysoké Mýto ztrátová a tak ji nechali zbořit. Něco podobného jako na Vřesové Studánce. Byla to podpásovka jako hrom a vlastně jedno z normalizačních opatření na našich horách. To samé Obří bouda na hřebenech Krkonoš, ale i jiná podobná zařízení na našich hranicích.

Na tuto chatu jsem chodil jako chlapec v létě, v zimě na lyžích, ale i později, když jsem již jako dospělý mladý muž navštěvoval zdejší kraj, zdejší přírodu. A nebyl jsem sám, co zdejší chatu a její osud hořce olitoval.

A přeci jen mi již zbořená chata zachránila život. Přešel jsem turistickou cestou z Dolní Moravy přes Kralický Sněžník do Stříbrnic. Počasí bylo nevalné. Přišla mlha a s ní i vítr. Byla zima a začal padat sníh. Pod vrcholem to již nebyl vítr, ale vích, který nás - mě a mého již zesnulého kamaráda z Vojtíškova - oslepoval. Kamarád se do slova potácel a já prakticky také. Věděl jsem, že se nesmíme od sebe oddělit, to by znamenalo jistou smrt. Vích stále sílil a mlha houstla. Do toho nás stále bičoval sníh. Kamarád již zcela ztrácel orientaci a únavou si byl tak leda schopný rovnou lehnout na zem a jakoby si takto odpočinout. To je ale pozvánka rovnou do hrobu. Já jako horal a znalec tohoto prostředí na vrcholu Kralického

Sněžníku jsem přeci jen nezaváhal a pomalu a jistě dotáhl kamaráda, ale i sebe, ke zboření chaty. V duchu jsem si říkal „zlatý slon“ - pořád tam stál zcela sám a neohroženě nám asi držel palce.

Tu jsem si uvědomil, že dále již jít nemůžeme, že si musíme za každou cenu odpočinout. Napadla mne spásná myšlenka - sklep chaty. A opravdu našli jsme do něj vchod, což bylo v té mlze a v tom víchru složité, ale přece. Dveře do něj byly vyvrácené, ale byly stále ještě funkční. Vlezli jsme do sklepa a já posledními silami ty dveře trochu provizorně zavřel. Byly tam složené nějaké desky, asi si je zde někdo uschoval pro svoji potřebu z rozbořené chaty. Venku fícel uragán a my byli rádi, že jsme to sem zvládli.

Po odpočinku jsme i něco malého snědli, trochu se oklepali a vyšli ven na další cestu. I když bylo stále strašlivé počasí, tak já již věděl přesně, jakým směrem se máme dát. Kamarád mi sice nadával, že jdeme někam do propasti, do mlhy,

ale uznával mé orientační vloh, a tak se povolil mému vedení. Došli jsme do vysokého lesa k rozcestí k Sušině, zde jsme si opět odpočinuli a již pak jsme šli do Stříbrnic. V místní restauraci, kde jsme se zastavili a pozdravili s místními, nám nikdo nevěřil, že je na vrcholu Kralického Sněžníku taková slota. My jsme jim ten jejich názor nevyvraceli a v klidu si snědli párek s hořčicí a zapili jej kvalitním Hanušovickým pivem.

Ovšem pamětníků na sněžnickou horskou chatu je dnes již velmi málo. Bylo by dobré na Kralickém Sněžníku nějakou chatu opět postavit nebo tu původní obnovit, ale to je již úkol pro mladé příznivce našich hor. Ona tam podle mého pořadí patří. To samé ta věž na vrcholu hory. Prý se již na té její znovuvybudování pracuje. Držím takto těmto horským stavbařům palce. Vždyť tyto stavby jsou přece pro lidi.

Ludvík Vrána

Na úvod porážka na penalty v Postřelmově

Fotbalisté Sokola Malá Morava zahájili novou sezónu okresního přeboru III. třídy napínavým utkáním s B-týmem Postřelmova, které rozhodovaly až penalty. Po nadějném úvodu a získaném bodu následovaly dvě kruté porážky a deset nasázených gólů ve vlastní síti. Poté ale přišlo první vítězství v Jedlí, a to na penalty.

Pozvánka na fotbal

Podzimní část fotbalové III. třídy okresního přeboru je v plném proudu, a proto vám přinášíme aktuální pozvánku na utkání, která vybojují fotbalisté Sokola Malá Morava do konce roku. Jen pro osvětlení připomínáme, že pokud je náš tým psán jako první, sehraje zápas na svém hřišti v Podlesí, v opačném případě svádí souboj na stadiónech svých soupeřů.

Neváhejte a přijďte naše fotbalisty povzbudit!

Sobota 8. 9.	v 16.00 hod.	Malá Morava - Podolí
Neděle 16. 9.	v 15.00 hod.	Písařov - Malá Morava
Neděle 30. 9.	v 15.00 hod.	Lukavice - Malá Morava
Sobota 6. 10.	v 15.00 hod.	Malá Morava - Líbivá
Neděle 14. 10.	v 15.00 hod.	Palonín - Malá Morava
Sobota 20. 10.	ve 14.30 hod.	Malá Morava - Krchleby
Neděle 28. 10.	ve 14.30 hod.	Bludov B - Malá Morava
Sobota 3. 11.	ve 14.00 hod.	Malá Morava - Leština B
Neděle 11. 11.	ve 14.00 hod.	Leština B - Malá Morava

Přehled odehraných utkání:

Postřelmov „B“ - Malá Morava 4:3 (poločas 3:1, na penalty 6:5) Hrálo se v neděli 12. 8. od 17.00 hod., 35 diváků, rozhodčí Milan Holík.
Libina „B“ - Malá Morava 7:0 (poločas 4:0) Hrálo se v neděli 19. 8. od 15.00 hod., 100 diváků, rozhodčí Ladislav Krobot).
Malá Morava - Loštice „B“ 0:3 (poločas 0:1) Hrálo se v sobotu 25. 8. od 16.30 hod., 37 diváků, rozhodčí Vladislav Rulíšek.
Jedlí - Malá Morava 2:3 (poločas 1:1, penalty 2:4) Hrálo se v neděli 2. 9. od 16.00 hod., 65 diváků, rozhodčí Jiří Beran.

Průběžná tabulka:

1. Libina B	4	4	0	0	30:1	12
2. Loštice B	4	4	0	0	22:0	12
3. Palonín	3	2	0	1	9:0	7
4. Písařov	4	2	0	2	6:6	6
5. Bludov B	4	2	0	2	6:17	6
6. Líbivá	3	2	0	1	6:6	5
7. Postřelmov B	4	2	0	2	5:24	5
8. Lukavice	3	1	0	2	5:6	4
9. Jedlí	4	1	0	3	5:10	4
10. Leština B	3	1	0	2	5:7	3
11. Podolí	4	1	0	3	4:9	3
12. Malá Morava	4	1	0	3	5:15	3
13. Krchleby	4	1	0	3	2:9	2